

Marie Švarcová, *Teorie emocí J. P. Sartra jako polemika s psychologii*

Posudek oponenta bakalářské práce

Cílem práce je objasnit teorii emocí Jean-Paula Sartra obsaženou v jeho *Nástinu teorie emocí*, přičemž je důraz kladen na Sartrovu polemiku s psychologickými přístupy k emocím (W. James, S. Freud, tvarová psychologie atd.). Autorka – po mém soudu správně – využívá tuto polemiku především k objasnění Sartrové koncepce (i s jejími problematickými aspekty), a ne k její jednostranné apologii. Za přínosné mám rovněž to, že autorka přihlíží i k novějším psychologickým přístupům (vývojové, sociální a evoluční psychologie), se kterými Sartrovo pojetí emocí konfrontuje.

Oceňuji autorčino dobré porozumění jejímu hlavnímu tématu, ale také koncepcím, se kterými se ve snaze toto téma objasnit, musela vyrovnávat. V této souvislosti rovněž oceňuji, že prostudovala poměrně značné množství – ne vždy snadné – odborné literatury.

Z nedostatků musím zmínit ojedinělé formulační lapsy. Např. v úvodu je podle autorky významným Sartrovým tématem „...intencionalita lidského vědomí, která se zaměřuje na vztah existence a esence“ (str. 6). Popř. si údajně psychoanalýza „protiřečí v myšlence, že spatřuje kauzální vztah mezi zkoumanými jevy, ale zároveň i mezi vztahem rozumění“ (str. 7). Kuriózním nedostatkem práce je opakované (10 výskytů) špatně uvedené jméno autora monografie *Výklad afektů* (str. 38–44). V seznamu literatury, v poznámkách pod čarou a dále na str. 52 je přitom jméno uvedeno správně. K formálním nedostatkům práce patří ještě absence jmen autorů v případě studie *Dissociation as a disorder of integration – On the footsteps of Pierre Janet*.

Práci by jistě bylo možné prohloubit reflexí vztahu Sartra k filosofii Martina Heideggera a případným posouzením, nakolik je jeho interpretace Heideggerova pojmu *Jemeinigkeit* věrná autorově intenci (str. 13), ale tuto připomínku uvádím jen jako podnět pro případné další autorčino studium tématu, nikoli jako výtku. Podobně by šlo důkladněji srovnat Sartrovu koncepci tetického vědomí předmětu (doprovázeného jen non-tetickým vědomím sebe) s koncepcí plynutí (Csikszentmihalyi), stanovit jejich shody a rozdíly a pokusit se na tomto základě dospět k lepšímu porozumění fenoménu (či fenoménům) „sebezapomenutí“. Zde však chci především ocenit, že autorce (přínejmenším vnější) shoda obou koncepcí neunikla (str. 48). A konečně by mě zajímalo, jak by autorka dále pracovala s Tippeltovou koncepcí

psychoanalýzy filosofie: Obstála by v její perspektivě Sartrova teorie emocí (a jeho raná filosofie jako celek)? Nebo by bylo nutné nějaké zprostředkování?

I přes dílčí výhrady doporučuji práci k obhajobě a se zřetelem na náročnost tématu navrhuji hodnocení „výborně“.

Mgr. Richard Zika, Ph.D.